



## RESSÒ DE LA PARAULA

# Escoltar set paraules (VI). «Tot s'ha complert»



**J**a hem d'estar acostumats a entendre el llenguatge de l'Evangeli de sant Joan. El significat de les seves paraules sempre van més enllà del que semblen a primera vista. Situats al peu de la Creu, escoltem que Jesús diu: «Tot s'ha complert» (Jn 19,29). Aquesta és una de les ocasions en què resulta més necessària aquesta capacitat de comprensió. Si ens faltés, seríem semblants als qui, mancats de sensibilitat, passessin davant d'un quadre de Velázquez i no s'emocionessin, o sentissin una cantata de J. S. Bach i restessin indiferents, o accedissin a un bellíssim paisatge i no s'aturessin a contemplar-lo...

En efecte, fem servir normalment la paraula «complir» i ens sona a la realització concreta del que mana una llei o una autoritat. En democràcia tots, o almenys la majoria, entenem que s'han de complir les lleis o les ordres dels jutges que les interpreten, en la mesura en què són lleis que tots ens hem donat.

Quan Jesús, a punt de morir a la Creu, diu «tot s'ha complert», en certa manera també està donant a enten-



dre que tot allò manat en una llei, s'ha complert. No és, però, una llei emanada d'un parlament o d'una autoritat política. És una llei del tot especial: la Llei de l'Antic Testament, lliurada per Déu al seu poble perquè visqui. Aquesta Llei, diu el mateix Evangeli de sant Joan, «va ser donada per (mitjançant) Moisès, però la gràcia i la veritat han vingut per Jesucrist» (Jn 1, 17). La Llei Antiga tan sols manava. Què manava? Manava estimar Déu absolutament i el germà com a si mateix. El compliment ens ha vingut per

Jesucrist, quan Ell va obrar i va viure perfectament la gràcia i la veritat. Ningú fins Ell no ho havia fet, perquè, com diu la mateixa Primera Carta de sant Joan, «no havíem conegut l'amor, fins que hem vist que Ell donava la seva vida per nosaltres» (1Jn 3,16).

Aleshores, el «tot s'ha complert» de Jesús a la Creu vol dir: «s'ha realitzat tot l'amor, s'ha portat a la seva perfecció concreta l'amor», que per a sant Joan significa, «s'ha verificat, aquí a la terra, en la carn, en l'humà, tot el que és Déu mateix...».

Si seguíssim en companyia de sant Joan, encara ens descobriria més secrets d'aquestes paraules de Jesús a la Creu. Perquè ens explicaria que allà mateix no solament es complia tot el que és Déu-amor i no solament el que Déu ens manava en la Llei, sinó també es complia tot el que és l'ésser humà. En aquell moment, es realitzava la plenitud humana, la perfecció de la persona humana, cridada a estimar i ser estimada plenament. Aquí, en Jesús crucificat es realitzen totes les aspiracions humanes, les aspiracions que responen a l'anhel d'estimar, encara que paradoxalment aquests anhels d'amor cerquin solament gaudir i consideren que la creu és per a ells un enemic...

Escoltant aquestes paraules, arribem a creure de debò en Jesucrist, el Déu veritablement cristià, que molts no coneixen i no entenen. Quan ens pregunten qui és i on és Déu, hem de respondre: «aquí en Jesús, complint en si mateix el més perfecte amor, trobaràs la plenitud de la humanitat i la plenitud de Déu a la terra».

† **Agustí Cortés Soriano**  
Bisbe de Sant Feliu  
de Llobregat



## APUNTS PER A L'ANÀLISI

# Encarnació i Pasqua de Jesús

**L**a mort i la resurrecció de Jesús són el centre de tot el seu misteri. En la seva manera de viure'ls el Senyor s'ha dit del tot a Ell mateix. L'Església i cadascun de nosaltres estem cridats a agenollar-nos davant la creu i humilment intentar aproximar-nos al pou lluminós que és el cor de Jesús mort i ressuscitat.

En la seva passió Jesús ha fet el camí contrari al d'Adam i del pecat humà. Tots els homes i dones d'arreu del món busquem la vida, la felicitat; i la busquem en l'autoafirmació que ens porta a l'egoisme, l'orgull, la violència. Jesús va fer el camí contrari. La comunió amb el Pare de l'Amor i de la Vida el va portar a la pèrdua de tot, al perdó,

a l'entrega total al Pare i als homes. Així va portar a plenitud la seva filiació divina. El misteri de l'Encarnació culmina en la Pasqua. Diu la carta als Hebreus que Jesús, en entrar al món, va dir al Pare: «No has volgut sacrificis ni oblacions, però m'has format un cos... Per això t'he dit: aquí em tens. Vull fer, oh Déu, la teva voluntat» (He 10,5-7). Jesús, el Fill, ha viscut la nostra vida humana, en tot igual a nosaltres. Però l'ha viscuda no en l'autoafirmació i el domini, sinó en l'amor, la pèrdua, la donació. En l'entrega de la mort ha portat a plenitud la vida en el Pare, que és la resurrecció.

En Ell s'ha realitzat el que havia dit de moltes maneres, especialment la primera vegada que va

anunciar la seva mort i resurrecció, quan va revelar el sentit pregon del seu inefable misteri. Pere acaba de confessar la fe: «Tu ets el Messies», però rebutja el camí veritable de la vida, i Jesús l'increpa de manera duríssima: «Vés-te'n d'aquí Satanàs... Qui vulgui salvar la seva vida, la perdrà, però el qui la perdi per mi i per l'evangeli, la salvarà» (Mc 8,35-37). L'abaixament del Fill començat a Betlem ha arribat a plenitud en la humiliació de la creu. «Per això, Déu l'ha exaltat i li ha concedit aquell nom que està per damunt de tot altre nom» (Fil 2,9).

**Gaspar Mora**  
Professor emèrit de la FTC

## ECO DE LA PALABRA

Escuchar siete palabras (VI).  
«Todo está cumplido»

**Y**a hemos de estar acostumbrados a entender el lenguaje del Evangelio de san Juan. El significado de sus palabras siempre van más allá de lo que a primera vista parece. Situada al pie de la Cruz, escuchamos que Jesús dice: «*Todo está cumplido*» (Jn 19,29). Esta es una de las ocasiones en las que resulta más necesaria esta capacidad de comprensión. Si nos faltara, seríamos semejantes a los que careciendo de sensibilidad, pasasen delante de un cuadro de Velázquez y no se emocionaran, o oyesen una cantata de J. S. Bach i quedaran indiferentes, o accedieran a un bellissimo paisaje y no se detuvieran a contemplar...

En efecto, usamos normalmente la palabra «cumplir» y nos suena a la realización concreta de lo que manda una ley o una autoridad. En democracia todos, o al menos la mayoría, entendemos que se han de cumplir las leyes o las órdenes de los jueces que las interpretan, en la medida en que son leyes que todos nos hemos dado.

Cuando Jesús a punto de morir en la Cruz dice «*todo está cumplido*», en cierto modo también está dando a entender que todo lo mandado en una ley se ha cumplido. Sólo que no es una ley emanada de un parlamento o de una autoridad política. Es una ley del todo especial: la Ley del Antiguo Testamento, entregada por Dios a su pueblo para que viva. Esta Ley, dice el mismo Evangelio de san Juan, «fue dada por (mediante) Moisés, pero la gracia y la verdad han venido por Jesucristo» (Jn 1,17). La Ley Antigua sólo mandaba. ¿Qué mandaba? Mandaba amar a Dios absolutamente y al hermano como a sí mismo. El cumplimiento nos ha venido por Jesucristo, cuando Él obró y vivió perfectamente la gracia y la verdad. Nadie hasta Él lo había hecho, pues, como dice la misma Carta Primera de san Juan, «no habíamos conocido el amor, hasta que hemos visto que Él daba su vida por nosotros» (1Jn 3,16).

Entonces, el «*todo se ha cumplido*» de Jesús en la Cruz quiere decir: «se ha realizado todo el amor, se ha llevado a su perfección concreta el amor», que para san Juan significa, «se ha verificado, aquí en la tierra, en la carne, en lo humano, todo lo que es Dios mismo...».

Si siguiéramos en compañía de san Juan, aún nos descubriría más secretos de estas palabras de Jesús en la Cruz. Porque nos explicaría que allí mismo no sólo se cumplía todo lo que es Dios-amor y no sólo lo que Dios nos mandaba en la Ley, sino también se cumplía todo lo que es el ser humano. En aquel momento, se realizaba la plenitud humana, la perfección de la persona humana, llamada a amar y ser amada plenamente. Aquí, en Jesús crucificado vienen a realizarse todas las aspiraciones humanas, las aspiraciones que responden al anhelo de amar, aunque paradójicamente estos anhelos de amor busquen sólo gozar y consideren que la cruz es para ellos un enemigo...

Escuchando estas palabras, llegamos a creer de verdad en Jesucristo, el Dios realmente cristiano, que muchos no conocen y no entienden. Cuando nos pregunten quién es y dónde está Dios, hemos de responder: «aquí en Jesús, cumpliendo en sí mismo el más perfecto amor, hallarás la plenitud de la humanidad y la plenitud de Dios en la tierra».

† **Agustín Cortés Soriano**  
Obispo de Sant Feliu de Llobregat

## VIDA DIOCESANA

## Missa per la Vida a la Sagrada Família

**E**l dia 25 de març, festa de l'Encarnació del Fill de Déu, se celebra la Jornada per la Vida. Enguany, tots els bisbats amb seu a Catalunya,



a iniciativa de les delegacions de Pastoral Familiar, es van aplegar el diumenge dia 26 a la Basílica de la Sagrada Família per celebrar una Eucaristia a favor de la Vida.

El bisbe Agustí, encarregat d'aquest àmbit pastoral a la CET, va cedir la presidència a l'amfitrió de la missa, l'arquebisbe de Barcelona, Joan Josep Omella.

També van ser-hi presents el cardenal Lluís Martínez Sistach, el bisbe auxiliar de Barcelona, els bisbes de Terrassa, Tarragona, Girona, Lleida i Vic, i més de 3.000 assistents de les deu diòcesis amb seu a Catalunya.

## Èxit de la Primera Trobada Arxiprestal de Famílies

**V**a tenir lloc dissabte, 25 de març, al Col·legi dels Salesians de Sant Vicenç dels Horts, amb una gran implicació dels i les catequistes de les diverses parròquies.

Van participar unes 300 persones, entre els nens de catequesi i les seves famílies. Mentre els infants realitzaven una gimcana, els pares van tenir una xerrada sobre com desvetllar i viure la fe en família, amb Juanjo Fernández, escriptor, conferenciant i consultor pedagògic a la Fundació Escola Cristiana de Catalunya.

Ha estat una primera experiència valorada molt positivament per tots.



## Pastoral del Sord de Barcelona

Celebracions de Setmana Santa interpretades en llengua de signes per a sords:

- **Dijous Sant**, a les 19 h, a la parròquia de la Mare de Déu de la Medalla Miraculosa (c/ Consell de Cent, 112).
- **Divendres Sant**: a les 12.30 h, la Passió del Senyor; a les 14 h, dinar solidari; a les 15 h, Viacrucis amb projecció, a la parròquia Santa Teresa de l'Infant Jesús (Via Augusta, 68 - c/ Benet Mercadé, 25).

• **Dissabte Sant**: a les 18.30 h, Vetlla Pasqual a la parròquia Santa Teresa de l'Infant Jesús; a les 21 h, Vetlla Pasqual a la parròquia de la Mare de Déu de la Medalla Miraculosa.

## TWITTER DEL PAPA FRANCESC



**@Pontifex:** «La Quaresma és el temps millor per renovar-se trobant a Crist viu en la seva Paraula, en els Sagraments i en els altres» (12 de març de 2017).

**@Pontifex:** «Que l'Esperit Sant ens guii per recórrer un autèntic camí de conversió, per redescobrir el do de la Paraula de Déu» (13 de març de 2017).

**@Pontifex:** «Preguem els uns pels altres perquè sapiguem obrir les nostres portes al dèbil i al pobre» (14 de març de 2017).

**@Pontifex:** «La Paraula de Déu ens ajuda a obrir els ulls per acollir la vida i estimar-la, sobretot quan és dèbil» (16 de març de 2017).



# A les portes de Setmana Santa

Es moments cabdals de la vida, mort i resurrecció de Jesús els recordem i revivim en aquests propers dies, des d'avui, Diumenge de Rams, fins al proper diumenge, Pasqua de Resurrecció. La importància d'aquests punts centrals de la fe suscita l'expressió en diverses manifestacions litúrgiques i de devoció popular. A banda de les reconegudes representacions de *La Passió* d'Esparreguera i Olesa de Montserrat, són nombroses les processons i els viacrucis a tot el territori del Bisbat de Sant Feliu. Sense fer-ne un llistat exhaustiu, fem referència a algunes.



Viacrucis al Santuari del Vinyet

A la parròquia de Sant Josep Obrer de Sant Boi de Llobregat, ja el dia 7 d'abril, Divendres de Dolors, s'ha realitzat el Viacrucis i l'Eucaristia, actes convocats per la Hermandad del Santo Cristo de la Agonía y Nuestra Señora de los Dolores.

La Cofradía de Jesús Crucificado y Nuestra Señora de los Dolores, del Prat de Llobregat (parròquia de Sant Cosme i Sant Damià) també ha realitzat l'Eucaristia i el Viacrucis aquest darrer divendres de Quaresma.

Avui, Diumenge de Rams, també és dia de processons, les popularment conegudes com «la borriqueta». Així és al Prat de Llobregat i a Castelldefels. En aquesta darrera població, Dijous Sant, després de la missa del Sopar del Senyor, a les 20 h, hi haurà la processó de Jesús Nazareno y Nuestra Señora de las Lágrimas.

Són nombrosos els viacrucis que es realitzen en poblacions de diferents dimensions. Per exemple, a Molins de Rei ja l'any passat es va recuperar el Viacrucis pels carrers propers a la parròquia de Sant Miquel, amb la imatge del Sant Crist de Sant Bartomeu de la Quadra, divendres 14 a les 10.30 h. Al barri de Vista Alegre de Castelldefels, Dimarts Sant, a les 20.30 h, té lloc un Viacrucis vivent.



Autosacramental a Sant Vicenç dels Horts

També el Divendres Sant és dia assenyalat de processons: a Sitges i a Cubelles, a les 22 h; a Roquetes (Sant Pere de Ribes), tant dijous com divendres, a les 19.30 h.

A Sant Vicenç dels Horts es representa un *autosacramental*, tradició nascuda a la segona meitat del segle XVI i que actualment continua ben viva. Enguany es faran tres representacions: Dimarts Sant a les 22 h, i Divendres Sant a les 17.30 h i a les 19 h, totes a l'interior de l'església de Sant Vicenç Màrtir. I a les 21 h de divendres, hi haurà la coneguda processó de penitència o del silenci.

## Dimecres Sant a la nostra diòcesi

Aquest és el dia de la Missa Crismal a la nostra diòcesi, l'avitentosa litúrgica més important de l'any per compartir el fet de ser una mateixa Església, en comunió de germans que miren de seguir Jesucrist. El bisbe Agustí fa present dues circumstàncies que il·luminen d'una manera particular la celebració d'enguany: per un costat, l'objectiu pastoral, que aquest any ens porta a escoltar especialment la crida que ens fa Jesús «Estimeu-vos els uns als altres». Per altre, un sentiment de buit i disminució de recursos personals, motivat pel decés encara recent del nostre estimat Mn. Jaume Berdoy, a qui es dedicarà un especial record. Com en anys anterior, hi haurà un signe de solidaritat amb els més neces-



sitats, amb les aportacions a la col·lecta de la missa: enguany, en sintonia amb les intencions del Papa per al mes de març, anirà destinada als cristians perseguits, mitjançant la institució «Ajuda a l'Església Necessitada».

Un cop acabada la missa, durant la qual els preveres renoven les seves promeses sacerdotals, tot el clergat s'aplega a la Casa de l'Església per a una breu trobada i dinar de germanor, ocasió per felicitar els preveres que compleixen els 25, 50 o 60 anys d'ordenació. Enguany són: Mn. Carles Catasus (25 anys); Mn. Josep Puig, P. Martí Roig, osb, i P. Daniel Codina, osb (50 anys); Mn. Mateu Santacana, Mn. Narcís Puig i Mn. Lluís Bonet (60 anys).

### AGENDA

- **Horaris de Setmana Santa a la Catedral:**
- Dimecres 12, a les 11 h, Missa del Crisma.
  - Dijous 13, a les 20 h, Missa i a continuació, Hora Santa.
  - Divendres 14, a les 10 h, Ofici de Lectures i Laudes. A les 18 h, celebració de la Passió del Senyor i a continuació Viacrucis per la Plaça de la Vila.
  - Dissabte 15, a les 10 h, Ofici de Lectures i Laudes. A les 22 h, Vetlla Pasqual.

El bisbe Agustí presidirà l'Eucaristia de la Pasqua de Resurrecció del Senyor el diumenge 16 d'abril, a les 12 h, a la Basílica de Santa Maria de Vilafranca del Penedès.

### LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

**10. ■ Dilluns Sant** (lit. hores: 2a setm.) [Is 42,1-7 / Sl 26 / Jo 12,1-11]. Sant Ezequiel, profeta (s. VI aC), Sant Dimes, el bon lladre.

**11. ■ Dimarts Sant** [Is 49,1-6 / Sl 70 / Jo 13,21-33.36-38]. Sant Estanislau, bisbe de Cracòvia i mr. (1079); sant Isaac, monjo.

**12. ■ Dimecres Sant** [Is 50,4-9a / Sl 68 / Mt 26,14-25]. Sant Juli I, papa (romà, 337-352), sant Damià, bisbe; santa Vísia, vg. i mr.

**13. □ Dijous Sant** [Missa de la Cena del Senyor: Ex 12,1-8.11-14 /

Sl 115 / 1C 11,23-26 / Jo 13,1-15]. Sant Hermenegild, príncep hispànic, mr. (586); sant Martí I, papa (649-656) i mr.; santa Agatònica, mr.

**14. ■ Divendres Sant** [Celebració de la Passió del Senyor: Is 52,13-53,12 / Sl 30 / He 4,14-16;5,7-9 / Jo 18,1-19,42]. Sant Tiburci, mr.; sant Lambert, bisbe; santa Domnina, vg. i mr.

**15. ■ Dissabte Sant.** Sant Telm (denominació amb què és conegut popularment el beat Pedro Gonzá-

lez), rel. dominicà, de Galícia; sant Crescent, mr.

**16. □ Diumenge vinent**, Pasqua de la Resurrecció del Senyor (lit. hores pròpia) [Vetlla: després dels textos de la Llei i dels Profetes, Rm 6,3-11 / Sl 117 / Mt 28,1-10. Missa del dia: Fets 10,32a.37-43 / Sl 117 / Col 3,1-4 (o bé: 1C 5,6b-8) / Jo 20,1-9 (o bé: Mt 28,1-10). A la missa vespertina, l'Evangeli pot ser: Lc 24,13-35]. Sant Toribi de Lièbana, bisbe; santa Engràcia, vg., i companys màrtirs a Saragossa.

# Diumenge de Rams o de la Passió del Senyor

## COMENTARI

### Déu li ha concedit un nom per damunt de tot altre nom



La Processó de Rams imitant l'entrada messiànica de Jesús a Jerusalem ens introdueix al Misteri pasqual.

Si algú us deia res, responeu-li que el Senyor els ha de menester. Jesús actua com a veritable Senyor, perquè ho és.

La lliçó és en el seu tipus de reialesa i senyoriu: *fa humilment la seva entrada, muntat en una somera.*

A la mateixa Jerusalem i potser també la mateixa *molta gent* que avui aclamen «*Hosanna al Fill de David*», aviat cridaran «*Que el crucifiquin!*».

Avís per a no repetir la història! El Servent a qui *el Senyor parla a cau d'orella i ajuda*, és capaç de *parar l'esquena als qui l'assoten.*

L'autèntic i perfecte Servent del Senyor és *Jesucrist*, qui essent de *condició divina* des de l'eternitat, *s'abaixà fins a acceptar una mort de creu.*

Divendres Sant contemplem amb St. Joan la *mort de creu* com opció lliure seva: *ningú no té un amor més gran que el qui dona la vida pels qui estima (Jn 15,13).*

Dijous Sant contemplem la mateixa mort feta triple regal testamentari: la institució de l'Eucaristia i del Ministeri sacerdotal al servei del Matrimonament de l'Amor.

Avui contemplem la nostra culpabilitat en la mort de Jesús. Tots som la *gentada* que crida «*Fora! Que el crucifiquin!*», o *Pilat* que es renta les mans amb gest inútil, o *Caifàs* dient que més val salvar el benestar de la majoria.

Per aquesta oblació total el Servent rep la «missió», és a dir, *el «nom» que està per damunt de tot altre nom: amb poder salvador que està per damunt de tot altre* perquè és l'únic que pot salvar-nos.

Mn. José Luis Arín

#### ▶ Lectura del llibre d'Isaïes (Is 50,4-7)

El Senyor Déu m'ha donat una llengua de mestre perquè, amb la paraula, sàpiga sostenir els cansats. Un matí i un altre em desvetlla l'orella perquè escolti com un deixeble. El Senyor Déu m'ha parlat a cau d'orella i jo no m'he resistit ni m'he fet enrere: he parat l'esquena als qui m'assotaven i les galtes als qui m'arrancaven la barba; no he amagat la cara davant d'ofenses i escopinades. El Senyor Déu m'ajuda: per això no em dono per vençut; per això paro com una roca la cara i sé que no quedaré avergonyit.

#### ▶ Salm responsorial (21)

R. Déu meu, Déu meu, ¿per què m'heu abandonat?

#### ▶ Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Filipis (Fl 2,6-11)

Jesucrist, que era de condició divina, no es volgué guardar gelosament la seva igualtat amb Déu, sinó que es va fer no-res, fins a prendre la condició d'esclau. Havent-se fet semblant als homes i començant de capturar-se com un home qualsevol, s'abaixà i es féu obedient fins a acceptar la mort, i una mort de creu. Per això Déu l'ha exalçat i li ha concedit aquell nom que està per damunt de tot altre nom, perquè tothom, al cel, a la terra i sota la terra, doblegui el genoll al nom de Jesús, i tots els llavis reconeguin que Jesucrist és Senyor, a glòria de Déu Pare.

#### ▶ Passió de nostre Senyor Jesucrist segons sant Mateu (Mt 27,33-54) (Fragment final)

- C. Arribaren a un indret anomenat Gòlgota, que vol dir lloc de la Calavera. Li oferiren una beguda de vi barrejat amb fel; ell el tastà, però no en volgué beure. Després de crucificar-lo, es repartiren els seus vestits i se'ls jugaren als daus. I s'assegueren allà per fer la guàrdia. Sobre el seu cap, havien posat escrita la causa de la seva condemna: «Aquest és Jesús, el rei dels jueus.» Dos bandolers foren crucificats juntament amb ell, l'un a la dreta i l'altre a l'esquerra.
- C. Els qui passaven l'insultaven, movien el cap amb aires de mofa i deien:
- S. «Tu que vols destruir el santuari i reconstruir-lo en tres dies, salva't tu mateix; si ets el Fill de Déu, baixa de la creu.»
- C. També se'n burlaven els grans sacerdots amb els mestres de la Llei i els notables. Deien:
- S. «Ell que salvava els altres, no és capaç de salvar-se ell mateix! Ell que és el rei d'Israel, que baixi ara de la creu i creurem en ell. Confiava en Déu: que l'alliberi, doncs, si tant se l'estima, ell que deia: Sóc Fill de Déu.»
- C. Els bandolers que havien estat crucificats amb ell també li feien els mateixos retrets.
- C. Des del migdia fins a mitja tarda s'estengué una foscor sobre tota la terra. Cap a mitja tarda Jesús cridà amb tota la força:
- † «Eli, Eli, lema sabactani?»
- C. Que vol dir:
- † «Déu meu, Déu meu, per què m'heu abandonat?»
- C. Alguns dels qui eren allà deien:
- S. «Ara crida Elies.»
- C. Un d'ells anà corrents a prendre una esponja xopa de vinagre i la posà al capdamunt d'una canya perquè begués. Però els altres li deien:
- S. «Deixa'l estar. A veure si ve Elies a salvar-lo.»
- C. Jesús tornà a cridar amb tota la força i expirà.
- C. En aquell moment la cortina que tancava el santuari s'esquinçà en dos trossos de dalt a baix, la terra tremolà, les roques s'esberlaren, els sepulcres s'obriren i ressuscitaren molts cossos dels sants que hi reposaven; després de la resurrecció de Jesús sortiren dels sepulcres, anaren a la Ciutat Santa i s'aparegueren a molts. Quan el centurió i els soldats que guardaven Jesús veieren el terratrèmol i tot el que havia passat, s'esveraren molt i deien:
- S. «És veritat: Aquest home era Fill de Déu.»

#### ▶ Lectura del libro de Isaías (Is 50,4-7)

El Señor Dios me ha dado una lengua de discípulo; para saber decir al abatido una palabra de aliento. Cada mañana me espabila el oído, para que escuche como los discípulos. El Señor Dios me abrió el oído; yo no resistí ni me eché atrás. Ofrecí la espalda a los que me golpeaban, las mejillas a los que mesaban mi barba; no escondí el rostro ante ultrajes y salivazos. El Señor Dios me ayuda, por eso no sentía los ultrajes; por eso endurecí el rostro como pederual, sabiendo que no quedaría defraudado.

#### ▶ Salmo responsorial (21)

R. Dios mío, Dios mío, ¿por qué me has abandonado?

#### ▶ Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Filipenses (Flp 2,6-11)

Cristo Jesús, siendo de condición divina, no retuvo ávidamente el ser igual a Dios; al contrario, se despojó de sí mismo tomando la condición de esclavo, hecho semejante a los hombres. Y así, reconocido como hombre por su presencia, se humilló a sí mismo, hecho obediente hasta la muerte, y una muerte de cruz. Por eso Dios lo exaltó sobre todo y le concedió el Nombre-sobre-todo-nombre; de modo que al nombre de Jesús toda rodilla se doble en el cielo, en la tierra, en el abismo, y toda lengua proclame: Jesucristo es Señor, para gloria de Dios padre.

#### ▶ Pasión de nuestro Señor Jesucristo según san Mateo (Mt 27,33-54) (Fragmento final)

- C. Cuando llegaron al lugar llamado Gòlgota (que quiere decir lugar de «la Calavera»), le dieron a beber vino mezclado con hiel; él lo probó, pero no quiso beberlo. Después de crucificarlo, se repartieron su ropa echándola a suertes y luego se sentaron a custodiarlo. Encima de la cabeza colocaron un letrero con la acusación: «Este es Jesús, el rey de los judíos». Crucificaron con él a dos bandidos, uno a la derecha y otro a la izquierda. Los que pasaban, lo injuriaban, y meneando la cabeza, decían:
- S. «Tú que destruyes el templo y lo reconstruyes en tres días, sálvate a ti mismo; si eres Hijo de Dios, baja de la cruz.»
- C. Igualmente los sumos sacerdotes con los escribas y los ancianos se burlaban también diciendo:
- S. «A otros ha salvado y él no se puede salvar. ¡Es el Rey de Israel!, que baje ahora de la cruz y le creeremos. Confió en Dios, que lo libre si es que lo ama, pues dijo: «Soy Hijo de Dios»».
- C. De la misma manera los bandidos que estaban crucificados con él lo insultaban. Desde la hora sexta hasta la hora nona vinieron tinieblas sobre toda la tierra. A la hora nona, Jesús gritó con voz potente:
- † «Eli, Eli, lema sabactani?».
- C. (Es decir:
- † «Dios mío, Dios mío, ¿por qué me has abandonado?»).
- C. Al oírlo algunos de los que estaban allí dijeron:
- S. «Está llamando a Elías.»
- C. Enseguida uno de ellos fue corriendo, cogió una esponja empapada en vinagre y, sujetándola en una caña, le dio de beber. Los demás decían:
- S. «Déjalo, a ver si viene Elías a salvarlo.»
- C. Jesús, gritando de nuevo con voz potente, exhaló el espíritu.
- Entonces el velo del templo se rasgó en dos de arriba abajo; la tierra tembló, las rocas se resquebrajaron, las tumbas se abrieron y muchos cuerpos de santos que habían muerto resucitaron y, saliendo de las tumbas después que él resucitó, entraron en la ciudad santa y se aparecieron a muchos. El centurión y sus hombres, que custodiaban a Jesús, al ver el terremoto y lo que pasaba, dijeron aterrizados:
- S. «Verdaderamente este era Hijo de Dios».